

Et dico parochum, debere præcedere ratione officii, quando est inter pares, non autem quando est inter majores. Item quod dum incedit per viam, non videtur exercere officium, sed sociare una cum aliis. Hactenus Barbos. *loc. cit. num. 11.* Et sic pluribus adductis tenet Patimoll. *decis. 1. adnot. 9. a num. 14. ad 20.* ubi multa habet ad rem. Immo Canonici collegiati debent præcedere etiam parochi ecclesiæ matricis, ut patet ex sequentibus ejusdem Sacri. Rituum Congreg. allatis à Pignatell. *tom. 6. const. 74. sub num. 2. ibi:*

I. An Parochus, & Clerici parochialis ecclesiæ matricis additi sint preferendi Capitulo, & Canonici collegiati?

II. An Parochus uti Protonotarius, possit uti Almutia?

III. An Parochus Protonotarius Apostolicus possit uti habitu prelatiis in processionibus, & functionibus ecclesiasticis?

IV. An Capitulum, quomodo non invitatum, interesse possit generalibus processionibus?

V. An Parochus matricis ecclesiæ possit ad suum libitum inchoare generales processiones, non expectatis Canonici collegiati, vel potius eligenda sit convenienti hora?

VI. An licita aliis per dist. Sacri. Congregate emanata quod Capitulum Collegiati in omnibus sit preferendum Archiepiscopo matricis ecclesiæ, quomodo Archiepiscopalis ecclesiæ sit unica parochialis, & Collegiati animarum cura penitus careat, & cum Capitulum invitatum fuerit ad levanda funera, debeant omnes tam seculares, quam Regulares convenire in ecclesiâ Collegiatam, ut sub unica cruce Capituli incedant, debeant servari etiam in processionibus generalibus, in quibus inceditur etiam sub Cruce parochiali, & nullum accessum potest prejudicium juribus parochialis, & parochi. Et quis debeat facere functiones benedicendi campis, & maledicendi animalia, & a quo debeat præscribi, & intimari hora hujusmodi processione?

VII. An Archiepiscopus in propria parochia assistens tam in vesperis & missis decantatis, quam in concionibus uti possit habitu Protonotarii?

VIII. An dum Capitulum fuerit invitatum ad funus, & illud renuat parochus levare, possit idem Capitulum ab hæredibus requisitum illud levare prævia tamen protestatione parochi faciendâ?

IX. An Capitulum Collegiati, dum non habet jus funerandi, & corpus est sepeliendum in ejus ecclesiâ ex electione defuncti, possit erigere crucem intra limites parochiæ, cujus jurisdictione, & territorium spectat ad Archiepiscopatum?

X. An Officium faciendum in ecclesiâ Archiepiscopali circa funus ad eandem delatum pro sepultura spectet ad Archiepiscopatum, & Capitulum postquam illud associavit ad portam ecclesiæ teneatur recedere?

XI. An officium faciendum in Collegiata circa funus ad eandem delatum pro sepultura spectet ad parochum, vel potius ad dignitatem Collegiati?

Sacri. Rituum Congregat. anno 1666. mense Augusti respondit.

Ad I. Capitulum, & Canonici parochi matricis ecclesiæ in omnibus esse preferendos.

Ad II. Non posse.

Ad III. Non posse uti habitu prelatiis in processionibus ecclesiasticis.

Ad IV. Non solum posse, sed etiam laudandum.

Ad V. Non posse, sed spectare ad Collegiatam, & indicenda est hora conveniens.

Ad VI. Affirmative; Et functiones benedicendi spectare ad parochum, & hora debet præscribi.

bi, & intimari à prima dignitate Collegiati.

Ad VII. Posse.

Ad VIII. Posse requisiti, & spectato parochi, & veniente venire.

Ad IX. Posse.

Ad X. Spectare ad Archiepiscopatum & Capitulum vero posse spectare, vel recedere.

Ad XI. Spectare ad dignitatem uti in propria ecclesiâ.

Parochus locum habet in funibus à Canonici sine propria cruce, & sine consensu capituli incedentibus. Sacri. Congr. Rit. 20. Novemb. 1603. apud Gavant. in manual. verb. Proventia in addit. numer. 10.

Vicarius Foraneus sedet primus in illis, quas ipse facit, Congregationibus. Sacri. Congr. Rit. 20. Decemb. 1603. apud Gavant. in manual. verb. Vicarius Foraneus num. 6.

Vicarius Foraneus nullam habet præcedentiam super alios ipso antiquiores in Clero ratione hujus officii. Sacri. Congr. Rit. 30. Junii 1620. apud Gavant. verb. Vicarius Foraneus num. 5.

Parochus tanquam caput ecclesiæ parochialis thurificandus est ante dominum loci. Sacri. Rituum Congr. in Turritana 14. Febr. 1672. apud Barbos. in Summa Apostolicar. decis. verb. Parochus quoad præcedentiam num. 8.

Parochi tenentur per seipsos, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascere prædicatione verbi Dei. Sic expresse Concilium Tridentinum *ses. 5. de reformat. cap. 2. ibi:* "Archiepiscopi quoque Plebani, & quicumque parochiales, vel alias curam animarum habentes ecclesiis, quocumque mundo obtinent per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutariis verbis, docendo quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiando cum brevitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, ut poenam æternam evadere, & celestem gloriam consequi valeant. Id vero si quis neorum præstare negligat, etiamsi ab Episcopo jurisdictione quavis ratione exemptum se esse prætenderit, etiamsi ecclesiæ quovis modo exemptæ viderentur, aut alicui monasterio etiam extra dioccesim existenti forsan annexæ, vel unite, modo ipse ipsa in diocesi sint; provida pastorali Episcoporum sollicitudo non desit, ne illud impleatur. Parvuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque ubi ab Episcopo muniti trium mensium spatium muneris suo defuerint, per censuras ecclesiasticas, seu aliâs ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita ut etiamsi ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persolvatur, donec principalis ipse respiciens officium suum impleat." Et idem repetit *ser. 22. de sacrif. missæ cap. 6.* his verbis: "Quomobrem tenent ubique cujusque ecclesiæ antiquæ, & à Sancta Romana ecclesiâ omnium ecclesiarum matre, & magistra probato ritu, ne oves Christi esuriant, neve parvuli panem petant, & non sit qui frangat eis, mandat Sancta Synodus pastoribus, & singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter missarum celebrationem, vel per se, vel per alios, ex iis, qui in missa leguntur, aliquid exponant, atque inter cetera Sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & Festis. Atque id ipsum in parte replicavit *ses. 23. de reformat. c. 1.* in hæc verba: "Cum præcepto divino mandat sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnosce, pro his Sacrificium offerre, Verbi-

bi, & intimari à prima dignitate Collegiati.

Ad VII. Posse.

Ad VIII. Posse requisiti, & spectato parochi, & veniente venire.

Ad IX. Posse.

Ad X. Spectare ad Archiepiscopatum & Capitulum vero posse spectare, vel recedere.

Ad XI. Spectare ad dignitatem uti in propria ecclesiâ.

Parochus locum habet in funibus à Canonici sine propria cruce, & sine consensu capituli incedentibus. Sacri. Congr. Rit. 20. Novemb. 1603. apud Gavant. in manual. verb. Proventia in addit. numer. 10.

Vicarius Foraneus sedet primus in illis, quas ipse facit, Congregationibus. Sacri. Congr. Rit. 20. Decemb. 1603. apud Gavant. in manual. verb. Vicarius Foraneus num. 6.

Vicarius Foraneus nullam habet præcedentiam super alios ipso antiquiores in Clero ratione hujus officii. Sacri. Congr. Rit. 30. Junii 1620. apud Gavant. verb. Vicarius Foraneus num. 5.

Parochus tanquam caput ecclesiæ parochialis thurificandus est ante dominum loci. Sacri. Rituum Congr. in Turritana 14. Febr. 1672. apud Barbos. in Summa Apostolicar. decis. verb. Parochus quoad præcedentiam num. 8.

Parochi tenentur per seipsos, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascere prædicatione verbi Dei. Sic expresse Concilium Tridentinum *ses. 5. de reformat. cap. 2. ibi:* "Archiepiscopi quoque Plebani, & quicumque parochiales, vel alias curam animarum habentes ecclesiis, quocumque mundo obtinent per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutariis verbis, docendo quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiando cum brevitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, ut poenam æternam evadere, & celestem gloriam consequi valeant. Id vero si quis neorum præstare negligat, etiamsi ab Episcopo jurisdictione quavis ratione exemptum se esse prætenderit, etiamsi ecclesiæ quovis modo exemptæ viderentur, aut alicui monasterio etiam extra dioccesim existenti forsan annexæ, vel unite, modo ipse ipsa in diocesi sint; provida pastorali Episcoporum sollicitudo non desit, ne illud impleatur. Parvuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque ubi ab Episcopo muniti trium mensium spatium muneris suo defuerint, per censuras ecclesiasticas, seu aliâs ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita ut etiamsi ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persolvatur, donec principalis ipse respiciens officium suum impleat." Et idem repetit *ser. 22. de sacrif. missæ cap. 6.* his verbis: "Quomobrem tenent ubique cujusque ecclesiæ antiquæ, & à Sancta Romana ecclesiâ omnium ecclesiarum matre, & magistra probato ritu, ne oves Christi esuriant, neve parvuli panem petant, & non sit qui frangat eis, mandat Sancta Synodus pastoribus, & singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter missarum celebrationem, vel per se, vel per alios, ex iis, qui in missa leguntur, aliquid exponant, atque inter cetera Sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & Festis. Atque id ipsum in parte replicavit *ses. 23. de reformat. c. 1.* in hæc verba: "Cum præcepto divino mandat sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnosce, pro his Sacrificium offerre, Verbi-

bi, & intimari à prima dignitate Collegiati.

Ad VII. Posse.

Ad VIII. Posse requisiti, & spectato parochi, & veniente venire.

Ad IX. Posse.

Ad X. Spectare ad Archiepiscopatum & Capitulum vero posse spectare, vel recedere.

Ad XI. Spectare ad dignitatem uti in propria ecclesiâ.

ubique divini prædicatione, Sacramentorum administratione, & honorum omnium operum exemplo pascere, pauperum affarumque miserabilem personarum curam paternam gerere, & in cetera munia pastoralia incumbere." Et licet ibi loquatur de Episcopis, inferius tamen intelligit omnia etiam de Curatis.

71 Parochi, qui raro, aut nunquam concionem habent ad populum, peccant mortaliter, etiam præsi gravi populi necessitate; Et si populus graviter indigeat prædicatione, peccant toties contra divinum præceptum, quoties populus graviter indiget ipsa prædicatione: Cum ex Dei præcepto teneant oves suas verbi divini prædicatione pascere, ut expresse habet Tridentinum *ses. 23. de reformat. cap. 1.* per verba numero antecedenti adducta, ibi: "Cum præcepto divino mandatum sit &c. Barbos. *de offic. & potest. parochi part. 1. c. 14. sub n. 8.* & alii passim. Hinc graviter peccant parochi, si tribus mensibus totius anni discontinuis per se, vel per alios non concionentur, cum sit materia gravis; Concilium enim Trid. *ses. 5. de reformat. cap. 2.* per verba adducta supra sub num. 69. decernit, parochos, si ab Episcopo muniti trium mensium spatium muneris suo defuerint, cogendos esse per censuras, & alias penas. Unde Concilium supponit saltem trium mensium spatium esse notabile, & gravem culpam; cum ecclesiasticæ censuræ imponi non solent, nisi graviter peccantibus: Barbos. *loc. cit. sub num. 8.* & apud Bonacina, Trullench & alii. Ecclesiasticæ censura non semper inducunt peccatum mortale, & viceversa mortale peccatum non semper censuris, aliisve penis ecclesiasticis coercetur. *Idem ibi.*

72 Vid. adit. omis. in fin. tom. pag. 395.

73 Nec parochi officio suo satisfaciunt quoad Deum prædicatione totius anni alii committentes. Barbos. *loc. cit. num. 9.* cum pluribus aliis ibi adductis: Vid. supra num. 18. & 19.

74 Quamvis in una Bituntina die 2. Maii 1629. Sacri. Congr. Concil. de mandato Urbani VIII. statuerit, quod dum prædicat Episcopus, silere debeant alii Concionatores, illisque possit præcipere, ut eo tempore à prædicatione se abstineant; Possunt tamen parochi sermonem habere inter missarum solemniam per se ipsos, etiam quando Episcopus ipse prædicat; Sic censuit ead. Sacri. Congreg. Concil. in Terulen. 12. Junii 1631. ubi subdit, id non intelligi respectu parochorum in ecclesiâ parochiali: Ita apud Barbos. *de offic. & potest. parochi part. 1. c. 14. num. 3.*

75 Parochi, si per se velint munus prædicationis obire, non debent impediri; Sacri. Congr. Concil. *ad cap. 2. ses. 5. de reformat.* in hæc verba: "Si Curatores animarum per se velint munus prædicationis obire, non debent impediri; Sic refert Barbosa *loc. cit. num. 5.* Immo tempore Quadragesimæ possunt de mane in suis ecclesiis prædicare, non obstante consuetudine, quod in sola matrice, vel alia concionetur; Sacri. Congr. Concil. in Florentina Junii prædicandi 26. Januarii 1697. apud Monacell. *tom. 1. c. 10. formul. 18. num. 4.*

76 Parochi per se ipsum concionanti minime licet prætextu cujuscumque pauperatis prætere sibi præstati elemosynam solitam dari Prædicatoribus ab universitate electis. Sacri. Congr. Concil. in Verritana 20. Martii 1626. apud Sellium in *Salt. Canon. c. 23. n. 18.* & apud Barb. *loc. cit. n. 7.* Et in Summa Apostolicar. *Decision. verb. Parochus quoad prædicationem n. 5. in Trid. ses. 5. de reformat. cap. 2. num. 5.*

77 Parochi prohibentur in suis ecclesiis admittere Concionatores ab Ordinario non approbatos, etiamsi prædicare vellet aliquis Episcopus. Et ita jam hodie nullus etiam à parochi invitatus prædicare poterit sine licentia Episcopi, ut declarasse Clement. VIII. refertur Zip. in *analytica postremi juris eccles. enarr. Ferrar. Biblioth. Tom. VII.*

78 Parochi an, & quando teneantur alimentis præstare prædicatoribus, vide verb. Alimenta à num. 114. ad 116.

Attendendum est sequens decretum Sacri. Congreg. super disciplina Regul. quo officium Prioratus Conventus Sancti Marcelli de Urbe Ord. Serv. B. M. V. declaratur incompatible cum cura animarum ejusdem ecclesiæ, hincque statutum, duo prædicta munia, tanquam incompatibilia in omnibus Conventibus cujuscumque Ordinis, Societatis, & Instituti seorsim distinctisque personis fore demandanda.

Mature discussa in Sacri. Congregatione super disciplina Regul. habita sub die 28. Maii 1715. Causa incompatibilitatis Prioratus Conventus Sancti Marcelli de Urbe Ord. Serv. B. M. V. & curæ animarum ejusdem ecclesiæ, unitim in persona P. Hieronymi Allegri, E.E. PP. auditis partibus, unanimiter censuerunt, prædicta duo munia esse inter se incompatible, & insuper nominationem prælati Pat. Allegri in Priorem dicti Conventus, esse nullam, Mandantes simul, Sanctissimo Domino N. approbante, ut enunciata duo officia seorsim providerentur in omnibus, & singulis conventibus cujuscumque Ordinis, Societatis, aut Instituti, quibus cura animarum incumbit, aut incumbere contigerit. Et ita perpetuo, & involubiliter observetur, sub penis arbitrio ejusdem Sacri Congregationis, — I. R. Cardin. Imperialis Præfectus. — F. de Vico. Secretarius.

Parochus ad residentiam materiale, & formalem obstringitur tempore pestis (ut supra traditum num. 29.) etiam cum periculo morbi contahendi, ut ex rescriptis Sacri. Congr. à Gregorio XIII. approbatis. Idque verum est, licet Sacerdotem idoneum provideret, ut se absente ejus vicibus fungatur. *De synodo dioces. lib. 13. cap. 19. §. 2. nov. edit.*

Fas est quidem parochi propter inimicitias, &

H per-

lib. 3. tit. de Parochis num. 3. Berti Lucens. in *praxi crimin. Regul. c. 34. de Visit. eccles. parochial. numer. 1. vers. Regulares.* Barbos. *de offic. & potest. parochi part. 1. c. 14. num. 8. in Trid. ses. 5. num. 7.*

Possunt tamen parochi dare licentiam alicui viro docto, & noto etiam Regulari, ut bis, vel ter concionetur in suis ecclesiis, sine Episcopi approbatione. Navar. in *Manual. c. 25. num. 141.* Ugolin. *de offic. Episcop. c. 42. §. 1. n. 3.* Hier. Rodrig. in *Compendio 9. Regul. resol. 112. n. 4.* Berti Lucens. *l. c. 8.* Barbos. *de offic. & potest. parochi loc. cit. num. 8.* Et in *Trid. l. c. n. 9.* & alii. Et a fortiori possunt, immo debent parochi concedere approbati ab Ordinario licentiam prædicandi in suis parochiis. Sic dictum 80 fuisse à Sacri. Congr. Concil. referunt Galet. in *Margarita casuum conscientie, verb. Parochus 3.* & Barbos. in *Trid. ses. 24. de reformat. c. 4. num. 8.*

Parochi non naturales Indiarum, sive seculares, sive Regulares sint, tenentur omnino habere apud se Capellanum natalibus, & origine Indum, pro confessionibus audiendis, & diebus festis hortationibus ad populum lingua vernacula habendis, ne tali auxilio destituti, in ea, qua initiati sunt, Orthodoxa Fide languant, ac paulatim deficiant, sique pro sustentatione, & labore, ubi populus ipse id sponte non præstiterit, congruum suppeditent stipendium. Clemens IX. *const. 38. incip. In excelsa.*

Parochi in concionibus caveant ab allegatione Doctorum, & Auctorum modernorum, præsertim viventium. Congr. S. Officii 27. Octobris 1649. apud Pittonium *const. & decis. ad parochos spectantes numer. 539.*

Parochi utantur specialiter in concionibus Cathecismo Romano, maximasque utiles, & Auditum capacitati adæquatas, simpliciter, & clare explicent, ut populus libenter audiat, frequenter concipiat, & fructuose discat. Clemens XI. *die 16. Martii 1703. in littera circulari ad quintum.*

Parochi an, & quando teneantur alimentis præstare prædicatoribus, vide verb. Alimenta à num. 114. ad 116.

Attendendum est sequens decretum Sacri. Congreg. super disciplina Regul. quo officium Prioratus Conventus Sancti Marcelli de Urbe Ord. Serv. B. M. V. declaratur incompatible cum cura animarum ejusdem ecclesiæ, hincque statutum, duo prædicta munia, tanquam incompatibilia in omnibus Conventibus cujuscumque Ordinis, Societatis, & Instituti seorsim distinctisque personis fore demandanda.

Mature discussa in Sacri. Congregatione super disciplina Regul. habita sub die 28. Maii 1715. Causa incompatibilitatis Prioratus Conventus Sancti Marcelli de Urbe Ord. Serv. B. M. V. & curæ animarum ejusdem ecclesiæ, unitim in persona P. Hieronymi Allegri, E.E. PP. auditis partibus, unanimiter censuerunt, prædicta duo munia esse inter se incompatible, & insuper nominationem prælati Pat. Allegri in Priorem dicti Conventus, esse nullam, Mandantes simul, Sanctissimo Domino N. approbante, ut enunciata duo officia seorsim providerentur in omnibus, & singulis conventibus cujuscumque Ordinis, Societatis, aut Instituti, quibus cura animarum incumbit, aut incumbere contigerit. Et ita perpetuo, & involubiliter observetur, sub penis arbitrio ejusdem Sacri Congregationis, — I. R. Cardin. Imperialis Præfectus. — F. de Vico. Secretarius.

Parochus ad residentiam materiale, & formalem obstringitur tempore pestis (ut supra traditum num. 29.) etiam cum periculo morbi contahendi, ut ex rescriptis Sacri. Congr. à Gregorio XIII. approbatis. Idque verum est, licet Sacerdotem idoneum provideret, ut se absente ejus vicibus fungatur. *De synodo dioces. lib. 13. cap. 19. §. 2. nov. edit.*

Fas est quidem parochi propter inimicitias, &

H per-

persecutiones a residentia recedere, ex c. Ad supplicat. de Rescript. quia tunc periculum inimicitiarum soli parochio imminet; quare potest alium sacerdotem substituire, qui sine suo periculo ejus munus adimpleat. At in peste omnibus aequè periculum imminet, ideoque convenientius est, ut id discriminis subeat ut parochio, quam ab alio sacerdote. Ibid. Quae de parochio dicta hic sunt, valent etiam pro Episcopo.

88 ¶ Complectitur hic articulus residentiam, & praecedentiam parochi, tum praedicationem ejusdem.

89 Quod concernit residentiam, parochum debere habitare in aedibus parochialibus, praeter allegatos ab Auctore num. 16. firmavit Rot. in Tarraconen. Juris residenti 15. Martii 1734. §. 3. coram bon. mem. Harrach, nec recipi potest opinio Doctorum ab Auctore num. 17. allegatorum tenentium posse parochum, domo parochiali deserta, in domo propria, vel paterna, vel conjunctorum habitare, si ex ea possit suo muneri satisfacere, ut rescripti Sacri Congr. Concil. interpres in Pontis Corci Residentia 20. Decemb. 1755. Dubium enim ita erat conceptum An Abbati Curato Lucernari liceat habitare in domo paterna sita in Regione Civitatis? Et licet probatum fuerit potuisse ex ea parochum onus suum implere, fuit tamen negativè rescriptum.

90 Quid si in districtu parochiae sit ecclesia aliqua filialis, in qua Sacramenta administrantur, in ea-que velit parochus habitare, deserta domo parochiali? Nec posse sensit Rota in dist. Tarraconen. Juris residenti §. 6. & seq. §. 11. & quidem etiam si prope ecclesiam illam filialem habitet major pars parochianorum.

91 Neque potest Episcopus potestatem facere parochi extra domum parochialem habitandi, nisi ad breve tempus, & quidem dummodo haec altera domus sit proxima domui parochiali, ut firmavit idem Sacrum Tribunal in d. Tarraconen. Juris residenti §. 8. & 9. Idque procedit etiam si pro aeris intemperie nequeat parochus in parochiali domo habitare, nam nec concurrente hac, vel alia causa potest Episcopus licentiam parochi dare extra domum parochialem in perpetuum habitandi. Confer Rot. in dist. Tarraconen. Juris residenti §. 9.

92 Quod vero attinet ad praecedentiam, parochus, exceptis illis, quae sunt sui officii, nullam regulariter praecedentiam, & praeminentiam habet. Atque hinc est, quod parochus in choro locum altiorum, & orationem habere nequit, quam ceteri presbyteri inibi assistentes; Rota in Pampilonen. maintenance 10. Maii 1607. coram bon. mem. Cafarello, ubi quod nec in Sede, sed in scamno sedere debet, si ceteri in scamnis sedent.

94 Huc etiam pertinet, quod ait Rota in Alexanen. 28. April. 1747. §. 11. coram Reverend. Cortada: Nihilominus (sunt ejus verba) aequum haud erit Rectorem eo usque praeminere supra presbyteros, ut seclusis diebus festis solemnioribus non permittatur Cœtui presbyterorum absente parochio inchoare per ipsorum hebdomadarii sacramentalium, & celebrationem missae postquam tinnit signum aeris campani, & congruum subinde effluxerit tempus; nam moderatio chori non habentis verum cum dignitate Praelatum, ordinem mutatur, & regulam à Capitularibus, per organum hebdomadarii, sive alterius de gremio, prout fieri consuevit cujusque ecclesiae.

95 De praedicatione adi Van-Esp. Jur. eccles. Univers. p. 1. tit. 3. c. 4. & plur. seq. ubique per tot. Vid. add. omis. in fin. tom. pag. 395.

ARTICULUS III.

Parochus quoad ea, quae concernunt missam, sacramenta, & funeralsia.

SUMMARIUM.

1 Parochus diebus festis missam celebrare debet in propria ecclesia, & non in alia, quacumque consuetudine in contrarium non obstante.

2 Parochio concedere potest Episcopus ob defectum Sacerdotum, ut diebus festis urgente necessitate bis celebret.

3 Regulares possunt in suis ecclesiis missas celebrare eodem tempore, quo parochi celebrant in suis.

4 Regulares possunt pulsare campanas ad missam antequam pulsetur campana majoris ecclesiae, praeterquam in die Sabbati Sancti.

5 Immo possunt Regulares etiam celebrare missas priusquam parochi celebrent.

6 Nec Episcopi possunt illis prohibere, ne campanas pulsent, & missas celebrent in suis ecclesiis, ante pulsationem campanae, & celebrationem missae in ecclesia parochiali.

7 Potest tamen Episcopus decreto synodali statuere, ut diebus festis de praecipuo missae celebrari non debeant in oratoriis, & ecclesiis ruralibus, nisi celebrata missa in ecclesia parochiali.

8 Maxime si oratoria, & ecclesiae rurales parum distent à parochiali ecclesia, quia aliis adest Decretum Sacri Congr. Concil. quod Parochus non potest prohibere, ut absque ejus licentia celebretur in capella ruri edificata per laicum, antequam celebretur in parochiali, & matrice.

9 Servari debet decretum, ne in Oratoriis confraternitatum celebretur in festis ante parochiam, dummodo Parochus celebret hora competentis, quando Regulares in ecclesiis parochialibus celebrare possunt: de ceteris presbyteris etiam loquitur: quae parochio competant ratione officii, & quae ei non liceant, ad num. 32.

10 Aliqua notantur circa jura parochialia: qui alii funera comitari possunt: quae jura dum in ecclesiis regularium sepeliuntur cadaveres, ad num. 52.

11 Ubi sepeliuntur Regulares, & Canonici, si aliquo territorio decedant, ad num. 57.

12 Quomodo, dum in ecclesiis regularium sepeliuntur, Parochus se gerere debeat, & inseruntur varia decreta, aliaque remissive, ad num. 78.

13 Supplementa Auctoris, & Additiones ex aliena manu, ad num. 105.

Parochus diebus festis missam celebrare debet in propria ecclesia, & non in alia, quacumque consuetudine in contrarium non obstante; Sacri Congr. Concil. in Lucana 14. Septembris, & 17. Novembris 1629. apud Sell. in selectis canon. cap. 59. num. 34. & Barbos. in Summa Apostol. decis. verb. Parochus quoad missam.

Parochio concedere potest Episcopus ob defectum Sacerdotum, ut in diebus festis urgente necessitate bis celebret. Sacri Congr. Concil. sub die 16. Aug. 1627. apud Sell. cit. cap. 59. num. 37. & Barb. loc. cit. num. 6. Vid. verb. Missa art. 5. à num. 24. & Barb. de offic. & potest. parochi, ubi dicit de hac re melius esse eandem. Sacri Congr. consulere (Consonat leg. 49. & 50. tit. 4. p. 1.)

Regulares possunt in suis ecclesiis missas celebra-

re eodem tempore, quo parochi celebrant in suis. Vide dist. verb. Missa art. 5. num. 29.

4 Regulares possunt pulsare campanas ad missam, antequam pulsetur campana majoris ecclesiae, praeterquam in die Sabbati Sancti. Vid. ibid. num. 31.

5 Immo possunt Regulares etiam celebrare missas, priusquam parochi celebrent. Vide ibid. num. 31.

6 Nec Episcopi possunt illis prohibere, ne campanas pulsent, & missas celebrent in suis ecclesiis ante pulsationem campanae, & celebrationem missae in ecclesia parochiali. Sacri Congr. Concil. 2. Jul. 1629. apud Pitton. const. & decis. ad parochos spectantes num. 391. Vid. dist. verb. Missa art. 5. num. 32.

7 Potest tamen Episcopus decreto synodali statuere, ut diebus festis de praecipuo missae celebrari non debeant in oratoriis, & ecclesiis ruralibus, nisi celebrata missa in ecclesia parochiali; Vid. dist. verb. Missa art. 5. num. 33. Maxime si oratoria, & ecclesiae rurales parum distent à parochiali ecclesia, quia aliis adest decretum Sacri Congr. Concil. in Calaritano 18. Septembris 1627. ubi fuit decisum, quod parochus non potest prohibere, ut absque ejus licentia celebretur in capella ruri edificata per laicum, antequam celebretur in parochiali, & matrice. Sic refert Barbos. in Summa Apostolicar. decis. verb. Parochus quoad missam num. 3. & Sellium loc. cit. n. 3.

8 Et adest etiam simile decretum Sacri Congr. Rit. in Capuana 31. Martii 1629. ubi fuit decisum, quod non potest prohiberi celebratio missae in oratorio privato ruri edificato per laicum ante celebrationem missae parochialis. Sic refert Pittonius loc. cit. num. 467. Barbos. de offic. & potest. parochi p. 1. cap. 11. num. 23. Gavant. verb. Missa paroch. in addit. Servari debet decretum, ne in oratoriis confraternitatum celebretur in festis ante parochialem; dummodo parochus celebret hora competentis. Sacri Congr. Episcop. in Senogallien. 29. Jan. 1613. apud Pitton. loc. cit. num. 269.

9 Parochorum de consensu liberum est Regularibus celebrare in eorum ecclesiis parochialibus absque Ordinarii loci licentia. Sacri Congr. Episcop. & Regular. 10. Jan. 1617. apud Barbos. loc. cit. in Summa num. 5.

10 Parochi non tenentur ministrare Cappellanis, seu Presbyteris in suis ecclesiis parochialibus celebrare volentibus, paramenta, & alia necessaria; Nec ad id possunt per Episcopos cogi, sed tantum hortari. Sacri Congr. Episcop. & Regular. in Montis alii 15. Maii 1699. non obstante solito. Sacri Congr. Rit. in Egitanien. 10. Jan. 1602. confirmata in Sannen. 31. Maii 1698. apud Monacell. tom. 1. tit. 10. form. 18. num. 6.

11 Parochi an, & quando teneantur applicare sacramentum missae pro suis parochianis; Vid. verb. Missa art. 3. à num. 1. ad 11.

12 Sacramenta administrare non licet parochio cathedralis in aliena parochia. Sacri Congr. Concil. in Eugubina 30. Sept. 1628. apud Barbos. in Summa Apostol. decis. verb. Parochus quoad Sacramenta num. 2. & Sell. in select. canon. c. 59. num. 30. Neque etiam licet parochio cathedralis ministrare sacramenta infirmis Canonici ejusdem cathedralis, sed hoc spectat ad parochum domicilii. Sacri Congr. Episcop. & Regular. in Tiburtina 12. Maii 1685. in resp. ad primum. Vid. verb. Canonici art. 8. num. 14. ubi refertur integrum decretum, & sic censuit etiam Sacri Congr. Concil. in Novar. 17. Sept. 1695. & in Narnien. 26. Sept. 1699. apud Monacell. tom. 1. tit. 10. form. 17. sub num. 4.

13 Ad parochum spectat ministrare sacramenta famulis, & famularibus inservientibus monasteriis monialium, quavis exemptarum, non autem ad Confessarium earundem monialium, ut respondit Sacri Congr. Concil. in una Ledien. 14. Apr. 1685. & in alia Spolitana 19. Apr. 1691. inter famulas monialium. FERRAR. BIBLIOTH. TOM. VII.

lium Sancti Matthaei Congregationis Later. quae habitabant in domo extecla intra cortile, sive atrium monasterii, & parochum S. Martini, intra cujus parochiae limites monasterium existit; apud Monacell. tom. 1. t. 11. formul. 10. n. 2. Et iterum in Ulixbonen. Occidentalis 19. Septemb. 1722. apud Ursayam in miscell. sacro, & profano lit. M. num. 160.

Non debet Ordinarius sine causa valde gravi, & relevanti auferre à propriis Curatis celebrationem Baptismi, ac Matrimoniorum, eaque ipse ministrare, vel aliis delegare. Sacri Congr. Episcop. & Regular. in Neapolitan. 17. Sept. 1604. apud Pittonium loc. cit. num. 267.

Parochi non possunt accipere aliquid à sponte dantibus pro administratione sacramentorum; possunt tamen accipere, quod sponte pro elemosyna offertur. Sacri Congr. Concil. sub die 5. Febr. 1593. apud Barbos. loc. cit. & Sellium c. cap. 59. num. 31.

Unde parochus nihil petere debet pro administratione Baptismi, nec antea investigare, qui sibi donare velit. Sacri Congr. Episcop. & Regular. in Tropien. 5. Junii 1682. apud Pitton. loc. cit. num. 88.

Item parochus nihil potest percipere pro Matrimonio contrahendo. Sacri Congr. Concil. 17. Martii 1619. apud Barb. l. c. n. 7. & Sellium loc. cit. n. 3.

Idem parochus pro publicationibus Matrimoniorum, & Ordinum nihil exigere potest: pro fide vero decimam partem unius scuti. Nec potest parochus cogere parochianos, ut deservat pro matrimonio contrahendo solita munuscula, & ut ad haec respondit Sacri Congr. Episcop. & Regular. referent. Eminentissimo Acciolo in Sanctae Severinae emolumentor. 6. Aug. 1700. apud Monacell. tom. 1. t. 10. num. 8.

Parochus potest simplici Sacerdoti licentiam concedere administrandi sacramenta in sua parochia, excepta Penitentia. Sacri Congr. Episcop. & Regular. in Castellanen. 20. Aug. 1602. apud Sell. c. cap. 59. num. 32. & Barbos. loc. cit. num. 4.

Curati Regulares tenentur adesse benedictioni fontis baptismalis in Sabbato Sancto, si alii teneantur. Sacri Congr. Episcop. & Regular. 12. Dec. 1597. apud Pitton. loc. cit. num. 182.

Curatus Regularis debet juxta solitum accedere ad assistendum in matrice benedictioni fontis, indeque aquam accipere, projecta in sacrarium ea, quam ipse contra solitum benedixerat. Sacri Congr. Episcop. & Regular. in Arimin. 6. Sept. 1620. apud Pitton. loc. cit. num. 432.

Parochus nequit approbare Confessarios non approbatos ab Ordinario ad audiendas confessiones suorum parochianorum. Communis, & colligitur ex Concilio Trid. ses. 22. cap. 15. & expresse declarat Sacri Congr. Episcop. & Regular. 20. Aug. 1602. Vid. verb. Approb. art. 1. num. 25.

Immo Parochus nequidem potest sibi in Confessarium eligere simplicem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario; Nam Alexander VII. die 24. Septembris 1665. damnavit expresse hanc propositionem 16. in ordine: Qui beneficium curatum habent, possunt sibi eligere in Confessarium simplicem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario.

Parochus potest suorum parochianorum confessiones audire etiam in aliena diocesi sine approbatione Episcopi illius diocesis, quia in eos ordinariam habet jurisdictionem, & cum actus audiendi confessiones sit jurisdictionis voluntariae, potest etiam in alieno territorio exerceri; l. 1. ff. de offic. Procons. Glos. in c. Novit. de offic. legati. Fagn. l. 5. decr. in cap. Ne pro dilatione 16. de penitent. & remiss. num. 29. cum aliis ibi citatis. Piasec. prax. Episcop. p. 2. c. 1. art. 2. n. 5. Barbos. in Trid. ses. 23. cap. 16. num. 20. & de offic. & potest. parochi part. 2. cap. 19. & de offic. & potest. Episcop. part. 2. allegat. 35. n. 18. cum plurimis ibi citatis, & alii contra Mattheucc.

theuic. officialis Curie cap. 6. num. 16. & in cautela Confessarii lib. 1. cap. 9. propos. 13. & Alexand. VII. &c. num. 4. & alios.

27 Et pro nostra conclusione facit resolutio Sac. Congr. Concil. 3. Decembris 1707. in una Porman. in qua fuerunt proposita, & resoluta hæc dubia, ut sequitur.

I. An Curati unius diocesis vocati à parochis alienæ diocesis, possint in ista audire confessiones tam suorum subditorum, quam alienorum absque licentia Episcopi?

II. An Sacerdotes approbati ad confessiones audiendas in una diocesi vocati à parochis alterius diocesis possint in ista audire confessiones quorumlibet absque approbatione Episcopi loci? Et quatenus negatue ad utrumque.

III. An, & quomodo in casibus prædictis sit consulendum, si agatur de magno concursu populi, & magna distantia aedeundi pro approbatione Episcopum diocesanum?

Quibus dicta die responsum fuit. Ad I. Affirmative quoad subditos, negative quoad alios.

Ad II. Negative. Ad III. Arbitrio, & prudentia Ordinariorum. Sic refert & tenet Monacell. tom. 4. Supplem. ad tom. 1. num. 172. & seq.

29 Parochus, dimisso beneficio parochiali, non potest absque nova approbatione confessiones audire: facultas enim ad absolvendum est connexa cum assecutione parochiæ, adeoque, ista dimissa, facultas cessat, quia sicuti statim ac consequitur beneficium parochiale, modo sit Sacerdos, & non sit suspensus, consequitur etiam approbationem ad audiendas confessiones in sua parochia, ita statim dimissa parochia, desinit etiam approbatio, & facultas; Barbos. in Trid. loc. cit. num. 21. & de offic. & potest. paroch. cap. 19. num. 6. cum pluribus ibi citatis, Piasec. loc. cit. & alii passim.

30 Parochus ex obligatione iustitiæ tenetur ministrare sacramenta suis parochianis tempore gravis necessitatis etiam cum certo periculo vitæ suæ. Ubi enim detrimentum ovium suarum imminet in spiritualibus, non potest nec propter pestem, nec alium morbum contagiosum, aeris intemperiem, seu ob inimicitias, aut Principis, & populi furorem, se excusare, nisi per alios idoneos Ministros sufficienter id præstet; S. Thomas 2. 2. quest. 185. art. 5. Suar. tom. 3. in 3. part. disp. 72. sect. 3. col. 1. Fagnan. in quinque Ecclesiæ præcepta præcept. 3. lib. 3. numer. 1. Barbos. de offic. & potest. part. 2. tit. 17. numer. 12. & alii communiter.

31 Principes, & Magistratus non possunt impedire parochos, & Sacerdotes administrare sacramenta tempore pestis; poterunt tamen parochos, & alios ministrantes infectis prohibere à sanorum commercio; Marta de iurisdictione part. 4. cas. 73. Barbos. loc. cit. num. 16. & alii passim. Immo potest Episcopus tempore pestis præcipere parochis etiam cum mortis periculo, ne à sua parochia discedant, & quod necessaria sacramenta petentibus administrent; Duard. in Comment. ad Bullam in Cana Domini l. 1. c. 2. q. 2. conclus. 4. Chapeville de administ. Sacr. tempore pestis c. 1. q. 4. Barbos. loc. cit. num. 17. ubi subiungit, quod de hac re Sac. Congr. Concil. instante S. Carolo Borromeo, sub die 10. Decemb. 1576. censuit, parochos tempore pestis teneri omnino reside in suis parochialibus; posse tamen per alium idoneum ministrare parochianis suis peste infectis sacramenta Baptismi, & Penitentiae, & si non residerent, contra eos procedendum esse servata forma c. 1. in fin. ses. 23. de reformat.

32 Parochi ministranti Viaticum, etiamsi prætextu inavertentis, neque de nocte, neque de die permitti debet pileolus, ut contra parochum ecclesiæ

SS. Laurentii, & Damasi respondit Sac. Congr. Rit. in Romana 13. August. 1695. & 22. Jan. 1696. apud Monacell. tom. 4. Supplem. ad t. 2. num. 10.

Parochum dolose congenites ad assistendum Matrimonii excommunicantur ipso facto in septima synodo provinciali Mediol. & in decima synodo diocesana Beneven. tit. 12. cap. 1. & 2. de qua in synodo p. 1. fol. 194. Sic apud Ursayam in miscellaneo sacro, & profano 1. lit. P. num. 34.

Alia de parochio quoad sacramentum Matrimonii. Vide verb. Impedimenta Matrimonii art. 2. à numer. 59. usque ad num. 102.

Parochus violenter rapiens, vel spolians funus, antequam veniat ad manus eorum, quibus debetur, perdit jus, quod habet, & quartam canonicam, teneturque restituere cum corpore quidquid accepit. Barbos. de offic. & potest. parochi part. 3. c. 26. numer. 27. & cum aliis ibi citatis. Et sic pluries censuit Sac. Congr. & signanter Sac. Congr. Rit. in Bitontina 21. Julii 1607. & Sac. Congr. Episcop. & Regul. in Calaritano 12. Martii 1660. confirmata ab Alexand. VII. die 30. Apr. 1660. const. incip. Alias, pro part. & Sac. Congr. Concil. in Alexandrina restitutionis cadaveris 27. Jul. 1689. Vide verb. Cadaver 11. ubi dictæ decisiones referuntur.

Occasione funerationis cadaverum alterius diocesis, aut parochiæ, in ecclesiis Regularium, potest proprius parochus defuncti ad effectum deferendi processionaliter cadaver ad dictas ecclesias libere transire per quascumque dioceses, & parochias stola, & cruce elevata, etiam irrequisitis earumdem parochis. Sic Sac. Congr. Episcop. & Regul. in Placentina 24. Novemb. 1713. in responsione ad primum, & pluries alibi.

Parochus consequi nequit, neque prætere ad heredibus defuncti, qui sepelitur in ecclesiis Regularium, duplicem quartam, seu aliquam portionem majorem solito. Eadem Sac. Congr. in d. Placent. in resp. ad tertium, & pluries alibi. (Vid. verb. Quarta Funeralis.)

Parochus occasione transitus per suam parochiam cadaveris alterius parochiæ, & diocesis, nequit prætere aliquam partem cere, aut pecuniarium pro quarta funerali, aut alio titulo ab heredibus defuncti. Sac. Congr. in d. Placent. in respons. ad secundum, & pluries alibi.

Heredes defuncti in associando cadavere tam ad ecclesiam parochialem, quam ad aliam ecclesiam, possunt vocare majorem numerum Regularium, quam sint Sacerdotes seculares. Ead. Sac. Congr. in d. Placentina in responsione ad quartam, & pluries alibi, & signanter in Alexandrina 10. Septemb. 1688. Quod decretum reperitur authenticum in archivio hujus conventus S. Bernardini Alexandria, & refertur ad lit. sub verb. Hæres num. 36. Vid. ib. Ubi insuper ad id citantur const. Alexandri VII. & Benedicti XIII. & anterius decretum in Albigenasi, non obstante synodo provinciali, & concordia.

Hinc ad confirmanda hucusque dicta, addicitur sequens decret. Sac. Congr. Concil. confirmatum ab Innocentio XI. ut sequitur.

INNOCENTIUS PAPA XI.

Ad futuram rei memoriam.

EXPOSI nobis nuper fecerunt dilecti filii Fratres Conventus loci de Binasco, Papien. diocesis, Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia Reformatorum nuncupatorum, quod ipsi allas à Congregatione tunc existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Trid. Interpretum, obtinuerunt decretum tenoris, qui sequitur, videlicet: Papien. funeum. Regulares Minores strictioris observantiae S. Francisci diocesis Papien. ob

aliqua inconvenientia orta occasione defunctorum, qui ad eorum ecclesiam deferuntur, ubi habent proprias sepulturas, supplicat declarari. Primo, An Curatus unius diocesis, quæcumque sit, in transitu cadaveris, quod processionaliter deferatur ad ecclesiam Regularium ab alia diocesi, transiendo per propriam jurisdictionem, & parochiam, possit aliquam partem cere, & pecuniarium ab heredibus defuncti prætere? Secundo, An proprius parochus defuncti transeundo per parochiam unius parochi alterius eujuscumque diocesis, ad effectum deferendi processionaliter cadaver ad ecclesiam Regularium, possit libere, & licite per eandem cum stola, & cruce elevata transire, etiam irrequisito parochio? Die XXVIII. Novembris MDCLXXI.

Sacra &c. ad primum respondit negative; ad secundum affirmative. In quorum fidei &c. Romæ XIV. Novemb. MDCLXXVI. J. M. Braccaccius Episcopus Viterb. Sac. Congr. Concil. Secret. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes decretum hujusmodi, quo firmius subsistat, & servetur exactius, apostolica confirmationis nostræ patrocinio communitri summopere desiderent, Nos speciale ipsi exponentibus gratiam facere volentes, & eorum singulares personas à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodate existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes & absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinasti, decretum præinsertum auctoritate apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis apostolicæ firmitatis rubor adjicimus, salva tamen semper in præmissis auctoritate præfatæ Congregationis Cardinalium, decernentes easdem præsentem literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter observari, sique in præmissis per quoscumque iudices Ordinarios, & delegatos, etiam causarum palatii apostolici Auditores, iudicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. = Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 11. Decembr. MDCLXXVI. Pontificatus nostri anno primo.

Juvat etiam adducere in terminis resolutionem Sac. Congr. Episcop. & Regul. in d. Placentina 24. Novemb. 1713. Quæ authentica pariter habetur in archivio hujus conventus S. Bernardini Alexandria, & est ut sequitur.

In causa Placentina funeum vertente inter Fratres conventus Clastidii Min. Observ. S. Francisci ex una, & parochum dictæ Terræ Clastidii partibus ex altera de, & super infrascriptis dubiis, nempe.

Primo, An occasione funerationis cadaverum alterius diocesis, aut parochiæ in ecclesia S. Mariæ Angelorum provincia S. Didaci Minor. Observ. terræ Clastidii possit proprius parochus defuncti ad effectum deferendi processionaliter cadaver ad dictam ecclesiam libere per eandem parochiam Clastidii transire, stola, & cruce elevata, etiam irrequisito parochio Clastidii?

Secundo, An dictus parochus Clastidii occasione transitus cadaveris alterius parochiæ, & diocesis possit aliquam partem cere, & pecuniarium prætere pro quarta funerali, & alio titulo ab heredibus defuncti?

Tertio, An dictus parochus consequi possit ab heredibus defuncti, qui sepelitur in dicta ecclesia S. Mariæ Angelorum duplicem quartam, nempe unius philippus, aut integram ceram, & unum philippum, seu potius debeatur unica quarta unius philippi, aut solius cere?

Quarto, An heredes ejusdem defuncti in associando cadavere tam ad ecclesiam parochialem, quam ad aliam ecclesiam possint vocare majorem numerum Regularium, quam sint Sacerdotes seculares in casu &c.

Sacra Congregatio Eminentissimorum, & Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, audita relatione Episcopi Placentini referente Eminentissimo Grimaldo, censuit ad supra scripta dubia infrascriptum in modum respondendum, videlicet.

Ad primum affirmative. Ad secundum, & tertium negative. Ad quartum affirmative. Romæ 24. Novembris 1713. = G. Card. Carpineus. = Loco Sigillii = F. A. Nizanus Secret.

Heredes defunctorum pro illis ad sepulturam associandis numerum cere sibi benevisum quolibet contrario pretextu per parochum deducto non obstante subministrare valent. Sac. Congr. Episcop. & Regul. in Casan. 5. Maii 1617. apud Barbos. de offic. & potest. parochi p. 3. cap. 20. n. 57. (Vid. lit. C pag. 21. & 22.)

Heredes defunctorum possunt vocare numerum Religiosorum sibi benevisum in deferendis cadaveribus ad ecclesias. Sac. Congr. Rit. in Camer. 21. Novemb. 1627. & 14. Jan. 1649. Et tunc destinatos Clericos ab eis, & non alios vocare debet parochus, ut censuit Sac. Congr. Rit. in Louden. 30. Aug. 1601. Si vero dicti heredes nullos destinaverunt, tunc, & eo casu Jus convocandi alios Sacerdotes pro obsequiis funeribus parochio competet. Rota in Alexandrina Funeratum 1. Julii 1630. coram Merlino. Et ideo dicta Sac. Congr. Rit. in una Ferrar. 7. Septemb. 1631. censuit, parochum posse ad libitum vocare ad funus Clericos, quos voluerit, nec cogitur vocare viciniore, nisi aliter disponant heredes defuncti, quorum voluntas est servanda, apud Barbos. loc. cit. num. 60.

Parochi contra voluntatem heredum defunctorum nequeunt impedire Regulares, aliosque Clericos vocatos, ne veniant ad funus. Sac. Congr. Rit. sub die 23. Apr. 1633. apud Barb. in Summ. Apostol. decis. verb. Parochus quoad funeralia num. 14.

Parochi non possunt cogere heredes, seu executores testamentarios, ut pro defunctis, qui tumulantur in ecclesiis Regularium, in ecclesiis etiam parochialibus celebrari faciant officia, novenalia, & anniversaria prout celebrantur in ecclesiis Regularium, in quibus cadavera sepeliuntur. Eadem Sac. Congr. Rit. sub dicta die 23. April. 1633. apud Barb. loc. cit. n. 15. & Sac. Congr. Concil. in Novarien. 15. Martii 1704. in responsione ad 7. Vid. verb. Quarta funeralis sub num. 32.

Parochi licentia, seu interventus requiritur ad hoc ut Regulares possint defunctorum cadavera in ejus parochia levare; nisi ipse requisitus venire expresse omnino recuset. Sac. Congr. Rit. in Catanen. civitatis Platia 18. Oct. 1619. & in Vercell. Terra Crescentini 27. Febr. 1521. apud Sellium in Seleb. Can. c. 69. n. 48. & Barb. loc. cit. n. 3. Vocato enim parochio, & ipso renuente intervenire, vel alterum mittere, tunc possunt Regulares absque parochio deferre cadavera in eorum ecclesiis sepelienda. Sac. Congr. Rit. in Senogallien. 22. Jun. 1675. in responsione ad sextum, & sic fuit iterum decisum ab ead. Sac. Congr. ad instantiam Ordinis Minorum de Observantia S. P. Francisci die 13. Jul. 1675. Et ita jam fuerat decisum à Sac. Congr. Episcop. & Regul. 14. Jan.

Parochus occasione transitus per suam parochiam cadaveris alterius parochiæ, & diocesis, nequit prætere aliquam partem cere, aut pecuniarium pro quarta funerali, aut alio titulo ab heredibus defuncti. Sac. Congr. in d. Placent. in respons. ad secundum, & pluries alibi.

Heredes defuncti in associando cadavere tam ad ecclesiam parochialem, quam ad aliam ecclesiam, possunt vocare majorem numerum Regularium, quam sint Sacerdotes seculares. Ead. Sac. Congr. in d. Placentina in responsione ad quartam, & pluries alibi, & signanter in Alexandrina 10. Septemb. 1688. Quod decretum reperitur authenticum in archivio hujus conventus S. Bernardini Alexandria, & refertur ad lit. sub verb. Hæres num. 36. Vid. ib. Ubi insuper ad id citantur const. Alexandri VII. & Benedicti XIII. & anterius decretum in Albigenasi, non obstante synodo provinciali, & concordia.

Hinc ad confirmanda hucusque dicta, addicitur sequens decret. Sac. Congr. Concil. confirmatum ab Innocentio XI. ut sequitur.

INNOCENTIUS PAPA XI. Ad futuram rei memoriam.

EXPOSI nobis nuper fecerunt dilecti filii Fratres Conventus loci de Binasco, Papien. diocesis, Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia Reformatorum nuncupatorum, quod ipsi allas à Congregatione tunc existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Trid. Interpretum, obtinuerunt decretum tenoris, qui sequitur, videlicet: Papien. funeum. Regulares Minores strictioris observantiae S. Francisci diocesis Papien. ob

Jan. 1639. quod decretum fuit confirmatum ab Alexandro VII. 30. Aprilis in constitut. incipient. Alias pro part.

51 Parochus proprius nullatenus est excludendus, quamvis ad sepeliendum cadaver Regulares dumtaxat a defuncto accessit iubeantur; Sac. Congr. Episcop. & Regul. in una Montis pilati de ann. 1581. apud Sellium in Selectis canon. cap. 69. num. 51. & Barbos. loc. cit. num. 8.

52 Ad Parochum spectat declarare, per quam viam sit exportandus defunctus, & facere omnia necessaria usque ad janam ecclesie Regularium, ubi sepeliendus est; Sac. Congr. Episcop. & Regul. in Castellaneten. 3. Jan. 1594. apud Barbos. loc. cit. num. 9.

53 Vocati omnes ad funus debent convenire ad parochialem defuncti. Sac. Congr. Rit. in Bonon. 9. Decemb. & in Tropien. 16. Febr. 1631. apud Barb. de offic. & potest. parochi p. 3. c. 26. num. 63.

Excipiuntur tamen Canonici cathedralis capitulariter intervenientes, pro quibus servanda est sequens dispositio Sac. Congr. Rit. in Esina, ubi cum nomine Capituli ejusdem cathedralis supplicatum fuisset pro declaratione inscriptorum dubiorum.

Primo: An iidem Regulares teneantur accedere ad cathedralem ad levandum capitulum pro associando cadavere defuncti sepeliendi etiam in ecclesia Regularium, licet defunctus non sit de parochia cathedralis?

Secundo: An Plebanus S. Petri, seu Curatus S. Nicolai d. civitatis pro associando cadavere sui proprii parochiani defuncti, in alia tamen ecclesia etiam Regularium sepeliendi, teneatur pariter accedere ad ecclesiam cathedralem, quando intervenerit capitulum ejusdem; & idem servandum sit, si praedictum cadaver per modum depositi existat in sua propria ecclesia parochiali, vel in alia sit intus, vel extra dictam parochialem?

Tertio: An dicti Curati teneantur accedere ad cathedralem, quando capitulum intervenit, si praefatum cadaver sit sepeliendum in aliqua ex dictis parochialibus S. Petri, & S. Nicolai.

His omnibus eadem Sac. Congr. affirmative respondit, ex declaratione in similibus facta, proponente Emin. Brancacci in Nic. die 9. Aug. quando Capitulum cathedralis capitulariter intervenit, & ab ipso incipiendum esse processionem in praesentibus omnibus casibus. Hac die 29. Jan. 1671. M. Ep. Portuensis. Card. Ginerus. Loco sigilli. Bernardinus Casalini Sac. Rit. Congr. Secret. Sic refert Joannes Baptista Bassi in Tractatu de Sodalitatibus q. 5. sub num. 19. impress. ad calcem Amostaz. de causis piis.

54 Regulares extra claustra decedentes possunt ad eorum ecclesias deferri inconsultis parochis, ut declaravit Sac. Congr. Concil. sub die 2. Julii 1620. Nec id iidem Regularibus prohiberi potest sub praetextu, quod debeant prius Jus sepulturae solvere, quia ab hujusmodi praetensionibus parochos abstinere debere mandavit Sac. Congr. Episcop. & Regul. in Puteolana 22. Maii 1615.

55 Parochus facere debet officium supra corpus defuncti, etiamsi adsint Canonici cathedralis, in sua parochiali ecclesia, Sac. Congr. Rit. in Ostien. Ceren. 28. Apr. 1607. in Viterb. 25. Jun. 1611. & in Praenestina Cavarrum 25. Aug. 1618. apud Barbos. loc. cit. in Summa num. 1. & Sellium loc. cit. cap. 69. num. 45.

56 Canonici cathedralis decedens, non electa sibi sepultura, debet sepeliri in cathedrali, si in ea ad sit sepulcrum proprium Canonico. Sin minus in sepulcro majorum. Sac. Congr. Concil. in Tiburtina 12. Maii 1685. in resp. ad secundam.

57 Pro sepultura canonicoe cathedralium debetur Quarta funeralis parcho domicilii, non vero parcho cathedralis, neque parcho, ubi adest sepul-

crum suorum majorum. Ead. S. C. Conc. in d. Tiburtina in resp. ad tertium. Vid. verb. Canonici art. 8. d. num. 11. ad 14. ubi refertur decretum ad literam.

Ubi parochia distincta sunt per determinatas familias, administratio Baptismi, aliorumque sacramentorum spectat ad proprium dictarum familiarum parochum, & non ad Archiepiscopum collegiatam, seu matricis. Sac. Congr. Concil. in Bojan. Jur. Paroch. 24. Maii 1732. in reformat. ad VII. dub. Et ibi ad VIII. dub. respondit, quod ceteri uxorem ducentes de familiis ecclesiarum Rectoralium possint eligere ecclesiam Rectorem familiae uxoris pro futura administratione sacramentorum, in exclusionem ecclesiae archiepiscopalis. Item ad IX. dub. respondit, quod advenae famulatum praestantes oppidanis de familiis ecclesiarum Rectoralium censeri debeant de iidem familiis, ita ut subiaceant pro administratione sacramentorum ecclesiae Rectori familiae, cui inserviunt, private quoad Archiepiscopum. Sic apud Thesaurum Resol. Sac. Congr. Concil. tom. 3. fol. 325. & 326. quae resolutiones prostant Venetiis apud Joannem Baptistam Recurti.

Parochus debet incedere sub cruce Regularium, si cadaver eorum ecclesiam deferatur; excepto casu, quo capitulum cathedralis, vel collegiatae funebris associationi intersit; Tunc enim inceditur sub cruce capituli. Sic pluries declaravit Sac. Congr. Concil. & signanter in Fossanen. 21. Julii 1645. in Arantina 22. Decemb. 1697. in Aquei. Jurium Parochialium 9. Junii 1708. & 2. Apr. 1709. ad 3. in dub. in Nullius Aline 7. Sept. 1710. ad 2. dub. in Civitatis Castellii juris funerandi 16. April. 1732. ad 5. dub. in Volaterrana 16. Martii 1726. & in Sabinen. 29. Jan. 1735. Nisi tamen alicubi tam parochi, quam Regulares erigant propriam crucem ex legitima consuetudine, quae est servanda, cum ipsa sit altera lex, & pro lege servari debeat, cap. Dilecti 4. de Arbitris l. De quibus 32. ff. de Legibus, l. Et ab antiquis 31. cod. de Testam. & ipsa sit optima legum interpretis, textu expresso in cap. Dilectus 8. de consuetud. l. Si interpretatione 37. ff. de Legibus. (Vid. lit. B pag. 429. num. 25. lit. D pag. 79. post num. 105.)

Parochus jus funerum cum cruce, & stola non competit, sed private ad Confessarium monialium pertinet occasione delationis cadaverum ad ecclesiam exteriorem monialium. Sac. Congr. Concil. in Novariem. 22. Aug. 1727. ad 1. dub.

Parochus non licet in Sabbato Sancto benedicere collocutoriis, aut Januae monasterii monialium. Sac. Congr. Concil. in d. Novar. ad 3. dub.

Parochus non potest in ecclesia monialium assistere matrimonii, vel eorum denuntiationes facere, aut benedictiones mulierum post partum, vel similes impertiri. Sac. Congr. Concil. in d. Novar. ad 4. dub.

Parochus praestare non tenetur confraternitas elemosynam, vel alteri pro eum deputando missam celebranti, tam pro consecratione, quam pro consumptione Sanctissimi exponendi occasione, qua exercitia spiritualia peraguntur. Sac. Congr. Concil. in Bonon. 15. Maii 1728. ad VIII. dub.

Parochus qui dat benedictionem cum Venerabili Eucharistia Sacramento in ecclesia confraternitatis, nihil omnino exigere potest, sed id gratis agere debet. Sac. Congr. Concil. in d. Bononien. ad IX. dub.

Parochus cathedralis non licet ministrare Sacramenta quibuscumque Clericis, Sacerdotibus infirmis, & in alienis parochiis commorantibus, sed id competit private parochis domiciliariis. Sac. Congr. Concil. in Eugubina Jurium parochialium 2. Apr. 1729.

Parochus non tenetur invitare Regulares ad officia, quae in parochiali peraguntur. Sac. Congr. Concil. in Volaterrana 16. Mart. 1726. ad VIII. dub.

Non posse parochos cum stola, & cruce elevata

58

ingredi ecclesias Regularium occasione associationis cadaverum ad illorum ecclesias, pluries fuit resolutum a Sacris Congregationibus tum Concilii, tum Episcoporum & Regularium, tum Sacrorum Rituum, & confirmatum a pluribus Summis Pontificibus. Et omissis, brevitas gratia, antiquioribus resolutionibus dictarum Sacrarum Congr. sic expresse respondit Sac. Congr. Concil. 22. Apr. 1625. apud Novari. in Summa Bullar. p. 1. comment. 91. & in Laudon. 2. Maii 1711. in resp. ad 1. apud Ursayam tom. 1. p. 2. decr. 14. num. 137. Item Sac. Congr. Episcop. & Regul. in Placentina 16. Decemb. 1661. expresse confirmata a Clem. X. const. incip. Nuper edita ad instantiam Procuratoris Generalis Ordinis Minorum de Observantia in Sutrina die ultima Febr. 1708. in Britinnor. 16. Martii 1717. Item Sac. Rit. Congr. in Valden. 3. August. 1698. in Avonion. 3. Decemb. 1701. in Camerinen. 1. Sept. 1708. Ita etiam per viam legis confirmando aliquas ex citatis, & quamplures alias dictarum Sacrarum Congregationum resolutiones, ad instantiam nostri Ordinis Minorum Regularis Observantiae demandantur Alexand. VII. const. 95. incipient. Alias 3. & Clemens X. const. 67. incipient. Nuper, & alia 58. incip. Alias. Et Innocent. XI. speciali Indulto concessio Carmelitis Excalceatis Congregationis Italiae, & relato ab Ursaya tom. 1. p. 2. decr. 15. num. 4. Vide infra num. 88.

68 Contra vero posse parochos cum stola, & cruce elevata ingredi dictas Regularium ecclesias, fuit etiam pluries resolutum ab eisdem Sacris Congregationibus, & signanter a Sac. Congr. Episcop. & Regul. in Firmana 29. Novemb. 1641. in Placentina 9. Novemb. 1693. & 7. Decemb. 1668. & in Parmen. 21. Martii 1720. & 5. Novemb. 1721. apud Ursayam tom. 4. part. 2. decr. 6. num. 188. Item a Sac. Congr. Rit. in Eugubina 12. Maii & 5. Julii 1613. in Placentina 23. Maii 1619. in Catanen. Civitatis Platia 12. Oct. ejusd. anni 1619. Et in Spoletana 1. Jul. 1702. favore parochi castri Vissi parochi M. Minores Conventuales, apud Ursayam tom. 4. part. 1. decr. 11. num. 16. ibi: An parochus Terrae Vissi liceat deferre stolum in ecclesiis Regularium occasione cadaverum in casu Eccl. Sac. Congr. respondit, affirmative, dummodo non peragat officium. Ita etiam per viam legis expresse statuit Benedictus XIII. const. incip. Pretiosus: derogando omnibus in contrarium facientibus, etiam consuetudinibus immemorabilibus, & declarando ac decernendo quod talis crucis erectio, stola delatio, & ingressus in ecclesias, nullam penitus jurisdictionem importet, aut minimum in aliquo praedictum quocumque irrogat, aut quodcumque, & quomodocumque irrogare, & inferre possit. Quae Benedictina sanctio esset utique ubique servanda, nisi videretur revocata a Clemente XII. const. incip. Romanus Pontifex, in qua dictam Benedicti XIII. const. incip. Pretiosus: una cum variis aliis ad favorem diversarum Religionum emanatis, moderatur, ac reducit ad terminos Juris communis Concilii Tridentini, & const. apostolicarum, statuendo quod dictae Benedictinae const. habeatque sint in omnibus iudiciis, etiam in foro conscientiae, perinde ac si illae non emanassent.

69 Quid autem, attentis tot allatis contrariis resolutionibus, & decisionibus, concludendum sit? mihi videtur standum esse cujusque loci legitima consuetudini, cum ipsa sit optima legum interpretis, textu expresso in cap. Dilectus 8. de consuetudine. L. Si de interpretatione 37. ff. de legibus; Immo ipsa sit altera lex, & pro lege servari debet, cap. Dilecti 4. de Arbitris, l. De quibus 32. ff. de legibus, l. Saevoia 26. ff. de aqua, & aqua pluvia arcenda, l. Et ab antiquis 31. cod. de testament. (Vid. supra num. 58.) Cum similibus. Quod vel maxime quod plures ex praedictis resolutionibus ema-

narunt cum addito Salvo jure probandi immemorabilem consuetudinem.

Nisi tamen delectretur, ut satis probabile, & consonum est, quod Clemens XII. in dicta sua constitutione Romanus Pontifex revocaverit illas ad favorem Regularium a Benedicto XIII. emanatas, solum quoad maxima privilegia, indulta, gratias, exemptiones, & facultates in eis contenta, & concessa, uti videtur colligi ex verbis ipsiusmet suae constitutionis. §. Quamvis, ibi: "Ita ut in posterum supradicti Ordines Regulares earumdem litterarum, & constitutionum usu, commodo & effectu penitus carere debere intelligantur." Non autem voluerit revocare dictam Benedicti XIII. constitutionem Pretiosus etiam quoad hanc dispositionem, & declarationem de ingressu Parochorum cum stola, & cruce elevata in ecclesias Regularium, factam omnino provide, ac laudabiliter ad tollendum fidei scandalum, & nimis frequentium controversiarum originem, ut loquitur ipsa constitutio; quae proinde quoad hoc est magis ad favorem, & commodum parochorum, quam Regularium, ut de se patet. Unde hoc stans, quod, uti dicebam, satis probabile, & valde consonum est, cum ratio legis sit anima Legis, l. Cameraario 7. de bonis damnatorum (Vid. lit. E. in summo verb. Executor liter. apost. num. 38.) possent parochi cum stola, & cruce elevata libere ingredi in ecclesias Regularium, non obstante quacumque in contrarium immemorabili consuetudine, cum Benedicto XIII. in dict. const. Pretiosus: §. Et ad tollendum derogaverit omnibus in contrarium facientibus; & etiam consuetudinibus immemorabilibus.

70 Parochi frustra repugnant, si Episcopus dederit Confessario absolutam facultatem audiendi confessionem suorum dioecesanorum: Confessarius enim qui absolutam facultatem obtinuit ab Episcopo audiendi confessiones in alterius parochia independentem a voluntate, & consensu parochi, non indiget de rigore juris, sed solum ex quadam aequitate, consensu parochi: Et ratio est, quia singuli parochiani sunt subditi Episcopo tanquam pastori universali omnium, etiam ipsorum parochorum; Episcopus enim habet absolutam jurisdictionem in tota sua dioecesi independentem a parochis; & potest ipsis invitiss saluti suarum ovium, prout melius sibi videbitur expedire, consulere. Ita Bonaeia. tom. 1. de Penit. sacramento disp. 5. q. 7. punct. 4. §. 1. num. 17. ubi proposito hoc praeciso quaesito: "Utrum Sacerdos, qui fuit ab Episcopo approbatus ab eoque facultatem obtinuit audiendi confessiones, petere debeat novam licentiam a parochis, in quorum parochia vult confessiones iuxta facultatem sibi ab Episcopo concessam audire? Respondeo, dicit ibi Negative, nisi Episcopus concesserit facultatem sub conditione, vel cum onere facultatis a parochis impetranda; ratio est, quia Episcopus jurisdictionem habet concedendi facultatem dependentem, & independentem a parochis." Sic etiam Suar. disp. 27. Henrici lib. 3. de penit. cap. 12. Reginald. lib. 3. numeri. 46. & 47. Coninch. disp. 8. dub. 3. num. 2. & 29. Zerola in praxi c. 15. q. 3. La Croix l. 6. part. 2. num. 1523. Sayrus de penit. cap. 22. num. 1. ubi refert Panormit. & alios in contrarium, uti videtur esse saltem quoad esse licitum etiam Pontas verb. Approbatio casu 17.

71 An autem positum quod Episcopus concedat approbationem pro confessionibus excipiendis cum supra dicta conditione, scilicet de licentia, seu consensu parochi, possit Confessarius ipsas valide excipere, tali licentia non requisita, Bon. l. c. n. 18. Idem dicendum de Regularibus, ac in superiori adnotatione de Secularibus Confessariis diximus. Cum alii probabiliter existimat posse dictum Confessarium adhuc confessiones ipsas valide excipere sine licentia, &

ut post administratum sacramentum Penitentiae unā, non superest spatium, ut aliis mortis Poenitentiae sacramentum administraretur, vel si eos sacramentum administrando mortem vitare non posset, & sic populus destitueretur Sacerdotibus, ut ex doctrina Suarii De synodo dioces. lib. 13. cap. 19. §. 18. 19. nov. edit.

96 In ordine ad extremam Unctionem ex doctrina ejusdem Suarii tunc tenetur parochus illam administrare, quatenus valeat absque morali periculo. ib.

97 Mirum quod Auditor tametsi Regularis n. 67. videatur sentire quod ex constitutione Bened. XIII. quae incip. Pretiosus, fas sit parochis associantibus cadavera suorum parochianorum cum stola, & cruce elevata ingredi in ecclesias Regularium. Nulla enim potest amplius haberi ratio de mox dicta Benedictina constitutione, utpote quae non differtente ipso Audite n. 67. à Clemente XII. in constitutione, cui est initium Romanus Pontifex, fuit reducta ad terminos Juris communis Concilii Trident. & Apostolicarum constitutionum. Nec facit ad rem, quod revocata dici debet Benedictina constitutio in quantum Regularibus est favorabilis. Sciendum enim est, quod ubi constitutio statuit, ut fas esset parochis associantibus cadavera suorum parochianorum ingredi cum stola, & cruce elevata in ecclesias Regularium, ubi simul statuit, ut & vicissim fas esset Regularibus invitatis ad funera cum cruce elevata ingredi in ecclesias parochiales. Nulla autem aequi bonique ratio patitur, ut ea revocata dicatur in favorabilibus Regularibus, non item in favorabilibus parochis, quando unum alterius gratia concessum est.

98 De hac igitur questione judicium ferendum est seposita praefata constitutione Benedictina. Certum autem est, quod ea seposita, ubi agitur (sunt verba Rotae in Valentina Funerum 7. Decemb. 1731. §. 4. & seq. cor. feliciter regnante Summo Pontifice inter impressas decr. 30. num. 2. & plur. seq.) de cadaveribus tumulandis in ecclesia Regularium ratione exemptionis, qua ipsi fere omnes peculia-ri Sedis Apostolicae beneficio fruuntur in suis ecclesiis, & monasteriis quamvis intra limites parochiae possint, Rector parochiae Jurisdictione praesumentia tam actu quam habitu adeo est destitutus, ut si velit in associatione cadaverum cum stola, & cruce per dictas ecclesias incedere, vel exercere ecclesiasticum ritum celebrare, vel alios quoscunque actus ab officio, & potestate parochiali simili modo dependentes ibidem exercere, positivam Juris resistentiam potius habere dicatur, usque omnino excludendus &c. Sed teneatur terminare preces associatorias ante Januam ecclesiae, ubique benedicere, & dare ultimum vale.

99 Sensus vero Rota in dicta Valentina Funerum loc. cit. quod ex immemorabili consuetudine, vel alio legitimo titulo possint parochi jus acquirere ingrediendi ecclesias Regularium, non obstante ipsarum exemptione cum stola, & cruce elevata, inibi que faciendi officium funebre. Adeoque sentit necessariam esse consuetudinem immemorabilem, ut in specie ejus causae processu haud crediderit consuetudinem, propterea quod de ea testificati haud fuere Testes cum notissimis requisitis. Glos. in c. 1. verb. Memoria, de Praescript. in 6.

100 Circa parochum inobedientem iterato Episcopi precepto de dimittenda à domo sua parochiali muliere malae famae, cum de mandato ejusdem Episcopi extractus fuisset à dicta domo simul cum muliere, & conjectus in carceres; Sac. Congr. pronuntiavit, bene extractum fuisse ad correctionem, & retinendum arbitrio Episcopi ad eundem effectum, nec dimittendum, nisi renovato precepto de non conversando cum muliere; Ead. Sac. Congr. in Aretina 15. Novemb. 1689. lib. 2. decr. Martelli p. 526.

101 Attamen parochus nulliter extractus jussu Prae- vicarii per curiam laicam è domo parochiali, & successive detentus in carceribus à Vicario Generali nomine ecclesiae, est restituendus; Eadem Sac. Congr. in Nonantulana 22. April. 1698. lib. 2. decr. Vallem. p. 149.

102 Aliquando datur Episcopo facultas extrahendi cum debita decencia, & interventu personae ecclesiasticae ad formam Bullae, è domo parochiali, tum parochum, tum mulierem, qua sub praetextu familiaris revera ut concubina utebatur, ad effectum retinendi in carceribus per aliquot tempus nomine Sac. Congr. ad correctionem tantum; Eadem Sac. Congr. in Feretrana 10. Decemb. 1692. lib. 1. decr. Vallem. p. 9. (Vid. verb. Forum, praecipue vers. Propnuntur :: & vers. De concubinariis ::)

103 Item datur facultas Episcopo carcerandi in ecclesia, & quocunque loco immuni parochum praevigilantem, & scandalosae qualitatis, qui post barbaram occisionem sui pensionarii, qui ei resignavit curam, ac ejus servae, fugitus è carceribus habitabat cum suis in domo parochiali, & celebrabat sacrum suo populo, & datur etiam facultas ejiendi ab ecclesia in domo parochiali consanguineos ejusdem, & alias personas ibidem confugas pro dicta causa; Eadem Sac. Congr. in Arculana 26. Sept. 1679. lib. 2. decr. Altoviti pag. 1847.

104 Parochum, seu Curatum conjectum in carceres nimis asperos Sac. Congr. mandat Episcopo, ut faciat charitative tractari; Ead. Sac. Congr. in Pisana 19. Febr. 1695. lib. 1. decr. Vallem. p. 172.

105 Quoad parochum suspensum ab Episcopo in contumaciam injungitur eidem Episcopo, ut procedat ad reintegrationem bonorum, & suspensio censuris per duos menses dictus parochus compareat coram Episcopo, qui charitative recipiat, & nullo modo molestat; Eadem Sac. Congr. in Aquen. 7. Jul. 1699. lib. 2. decr. Vall. pag. 229.

106 Eodem recusante comparere, ac denuo suspensio à curia episcopali, Sac. Congr. decrevit, ut suspensio suspensione per tres menses Episcopus transmittat omnia acta; Eadem Sac. Congr. in eadem 8. Jun. 1700. ibi pag. 293.

107 Extractus ab ecclesia ob violentiam illatam parochio jubetur restitui ecclesiae praestita idonea fidejussione de non offendendo eundem parochum; Ead. Sac. Congr. in Spoleana 9. Maii 1990. l. decr. Mart. p. 610.

108 Vicarius Generalis ordinans carcerationem parochi in loco immuni, suspenditur arbitrio Sac. Congr. Sic Sac. Congr. Immun. in Alban. 12. Sept. 1684. l. 3. decr. Altoviti p. 363.

109 Domus Praepositurae contigua ecclesiae gaudet immunitate etiam respectu bonorum ibidem existentium, quamvis pars ejusdem domus sit laico locata. Sac. Congr. Immun. in una Castris Durantis, sive Orban. 19. Aug. 1630. lib. 2. decr. Paul. p. 54.

110 Domus parochialis gaudet immunitate; Eadem Sac. Congr. Immun. in 16. Comen. 25. Febr. 1690. lib. 2. decr. Vallem. p. 138.

111 Etiam si ab ecclesia distans, modo non sit locata, & inhabitata à laicis. Ead. Sac. Congr. Immun. in Casen. 17. Nov. 1654. lib. 5. decr. Paul. p. 24.

112 Attamen distans ab ecclesia parochiali spatio circiter tertiae partis milliarii non gaudet Immun. Eadem Sac. Congr. Immun. in una Civ. Castel. 4. Jul. 1673. lib. 1. decr. Altoviti p. 817.

113 Domus, quae habitatur à parochio, sed non est parochialis, id est, de pertinentia parochiae, non gaudet Immun. Ead. Sac. Congr. Immun. in Alatrina 5. Maii 1699. lib. 2. decr. Vallem. p. 217.

114 Domus de iure ecclesiae parochialis, ab ea tamen, & à domo parochi distans circiter triginta passus, quae solum inservit pro usu, & servitio parochi, non gaudet Immunitate. Eadem Sac. Congr. Immun. in Feretrana 27. Jul. 1683. l. 3. decr. Altoviti p. 109.

Regularium nequeunt, si declarent, "expeditum ac privativum exercitium functionum funebrium illis (id est ecclesiae Regularium) relicto, ac insuper obblata conditione dimitendi propriam crucem, quae ingressum praefatum longe faciliorem reddit, removeatque obstaculum tam Sacramentum Congregationum, quam Sacrae Rotae obstantium hujusmodi ingressui, quae intelligenda sunt in casu ingressus cum cruce elevata, secus ea inclinata: Sunt verba Rotae in Melevariana funerum super ingressu in ecclesias Regularium 23. Novembris 1744. §. 3. coram clar. mem. Millino. Conferentiam Pignat. consult. canon. tom. 3. consult. 48. fer. per tot."

* Quid mirum, si nullius partis studio abreptus ego loc. cit. visus sum sentire, quod ex constitutione Benedicti XIII. incip. Pretiosus, fas sit parochis associantibus cadavera suorum parochianorum cum stola, & cruce elevata ingredi in ecclesias Regularium? Visus sum, inquam, nam quae ibi adduco, dubitantis in modum adduco, ut legenti patet, sententiamque meam potius sub num. 68. in medium profero hisce verbis: Quid autem, attentis tot allatis contrariis resolutionibus & decisionibus, concludendum sit? Mihi videtur standum esse cujusque loci legitima consuetudini, cum ipsa sit optima legum interpretatio. Nisi tamen (ut subjungo ibid. numer. 69.) declaretur, ut satis probabile & consonum est, quod Clemens XII. in dicta sua constitut. Romanus Pontifex revocaverit illas ad favorem Regularium emanatas solum quoad maxima privilegia &c. Regularibus concessa, non autem quoad hanc dispositionem &c. sed quidquid senserim cit. loc. nunc attendenda sunt quae tradidit sub sequenti num. 88. prout videre est supra in hoc eodem articulo.

Vid. add. omis. in fin. tom. pag. 395.

ARTICULUS IV.

Parochus quoad ea, quae concernunt immunitatem. Non est hic opus summario.

Parochus post delictum commissum confugiens ad propriam domum parochialem gaudet immunitate; Sac. Congr. Immunit. in Mutinen. 18. Febr. 1631. l. 2. decr. Paul. pag. 69.

Parochus captus pro debito in propria domo parochiali gaudet immuni. ecci. & est restituendus; Ead. Sac. Congr. in Ariminensi 2. Maii 1661. lib. decr. Rocci part. 331.

Parochus captus in propria domo parochiali, etiam si distans ab ecclesia, gaudet immunitate; & restituenda ei sunt ablata, seu quae solvit, ne deduceretur ad carceres; Ead. Sac. Congr. in Portuen. 24. Maii 1672. lib. 1. decr. Altoviti pag. 692.

Verum Episcopus potest extrahere parochum à propria domo parochiali ad correctionem tantum; Ead. Sac. Congr. in Interamn. 27. Maii 1640. lib. 2. decr. Paul. pag. 14.

Sic parochus repositus in fraganti delicto cum muliere in domo parochiali extrahi potuit per Episcopum ad effectum correctionis; Ead. Sac. Congr. in Aretina 31. Augusti 1648. lib. 4. decr. Paul. p. 86.

Circa parochum inobedientem iterato Episcopi precepto de dimittenda à domo sua parochiali muliere malae famae, cum de mandato ejusdem Episcopi extractus fuisset à dicta domo simul cum muliere, & conjectus in carceres; Sac. Congr. pronuntiavit, bene extractum fuisse ad correctionem, & retinendum arbitrio Episcopi ad eundem effectum, nec dimittendum, nisi renovato precepto de non conversando cum muliere; Ead. Sac. Congr. in Aretina 15. Novemb. 1689. lib. 2. decr. Martelli p. 526.

Attamen parochus nulliter extractus jussu Prae- vicarii per curiam laicam è domo parochiali, & successive detentus in carceribus à Vicario Generali nomine ecclesiae, est restituendus; Eadem Sac. Congr. in Nonantulana 22. April. 1698. lib. 2. decr. Vallem. p. 149.

Aliquando datur Episcopo facultas extrahendi cum debita decencia, & interventu personae ecclesiasticae ad formam Bullae, è domo parochiali, tum parochum, tum mulierem, qua sub praetextu familiaris revera ut concubina utebatur, ad effectum retinendi in carceribus per aliquot tempus nomine Sac. Congr. ad correctionem tantum; Eadem Sac. Congr. in Feretrana 10. Decemb. 1692. lib. 1. decr. Vallem. p. 9. (Vid. verb. Forum, praecipue vers. Propnuntur :: & vers. De concubinariis ::)

Item datur facultas Episcopo carcerandi in ecclesia, & quocunque loco immuni parochum praevigilantem, & scandalosae qualitatis, qui post barbaram occisionem sui pensionarii, qui ei resignavit curam, ac ejus servae, fugitus è carceribus habitabat cum suis in domo parochiali, & celebrabat sacrum suo populo, & datur etiam facultas ejiendi ab ecclesia in domo parochiali consanguineos ejusdem, & alias personas ibidem confugas pro dicta causa; Eadem Sac. Congr. in Arculana 26. Sept. 1679. lib. 2. decr. Altoviti pag. 1847.

Parochum, seu Curatum conjectum in carceres nimis asperos Sac. Congr. mandat Episcopo, ut faciat charitative tractari; Ead. Sac. Congr. in Pisana 19. Febr. 1695. lib. 1. decr. Vallem. p. 172.

Quoad parochum suspensum ab Episcopo in contumaciam injungitur eidem Episcopo, ut procedat ad reintegrationem bonorum, & suspensio censuris per duos menses dictus parochus compareat coram Episcopo, qui charitative recipiat, & nullo modo molestat; Eadem Sac. Congr. in Aquen. 7. Jul. 1699. lib. 2. decr. Vall. pag. 229.

rochi, non gaudet Immunitate. Eadem Sac. Congr. Immun. in Feretrana 27. Jul. 1683. l. 3. decr. Altoviti p. 109.

PAROCHI PRÆSENTIA QUOAD MATRIMONIA, Vid. verb. Impedimenta Matrimonii art. 2. à num. 60. ad 112.

PARRICIDIUM.

Filius occidens propriam partem naturae crudelis saepe saepius indiscrete percutientem ipsum filium bonae indolis, restituitur ecclesiae, à qua fiat extractus, nec condemnatur ad poenam extraordinariam, ut petebatur. Sac. Congr. Immun. in Fulg. 18. Jul. 1690. lib. decr. Martelli p. 636.

In causa parricidii Sanctissimus tribuit Archiepiscopo Ravennae licentiam consignandi curiae Legationis Urbani processum constitutum à Notario subdito ejus jurisdictioni. Ead. S. C. Immun. in Pissaren. 21. Apr. 1694. l. 1. decr. Vallem. pag. 117.

Matricida extractus ab ecclesia gaudere debet immunitate ecclesiastica. Ead. Sac. Congr. Immun. in Arian. 15. Nov. 1661. lib. decr. Rocci p. 267.

Parricidii poena quae sit. Vid. verb. Poena art. 2. à num. 28. ad 133.

Vid. add. omis. in fin. tom. pag. 395.

PARVULI.

Non est hic opus summario.

Parvuli originale tantum peccatum habent. Cap. Majores 3. de Baptismo: ibi: Qui peccato tantum originali tenentur.

Parvuli utiliter baptizantur, licet non credant; Ipsis enim in Baptismo deletur originale peccatum, citat. cap. Majores 3. de Baptismo (Vid. verb. Baptismus.)

Parvulis in Baptismo fides aliorum sufficit. Cap. In Ecclesia Salvatoris per alios parvuli credunt, & in ejus Summario dicitur: Aliorum fides in Baptismate parvulos salvat. Fiant enim fideles per fidem offerentium, cap. Parvuli fideles 138. dist. 4. 4. de consecrat. ibi: Parvuli fideles recte vocantur, & qui fidem per verba gestantium quodammodo continentur, & in ejus Summario dicitur: Offerentium fides parvulos facit fideles.

Parvuli baptizati dicuntur fideles, non quia actu credunt, sed quia recipiunt Sacramentum fidei, scilicet Baptismus; cap. Nihil est aliud 76. dist. 4. de consecr.

Parvuli baptizati morientes salvantur, cit. cap. 6 Majores 3. de Baptismo.

Sine Baptismo enim non possunt salvari, sive moriantur nati, sive in utero matris, Cap. Firmissime 2. & cap. Nulla 142. dist. 4. de consecr. ibi: Nulla praeter Baptismus salus promittitur infantibus, quia infantes si per Sacramentum, quod ad hoc est divinitus institutum, in credentium numerum non transeunt, in tenebris manent."

Parvuli decedentes sine Baptismo quomodo puniantur juxta sententiam S. Augustini in canone firmissime tene 2. dist. 4. de consecr. Vid. ibi. At observa responsonem datam sub verb. Peccatum numer. 72.

Parvulis baptizatis non est necessaria Penitentia, cap. Tres sunt 81. dist. 1. de panit.

Parvuli carentes usu rationis non tenentur ad Eucharistiam de necessitate salutis. Non tamen damnari debent Patres antiqui, qui eam dabant. Concil. Tridentin. sess. 21. cap. 4. & can. 4. (Vid. lib. 12.

ERRATA BIBLIOTHECAE TOM. VII.